

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

Gospodarska
zbornica
Slovenije

ZAG

DELTAPLAN

storitveno in svetovalno podjetje d.o.o.

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Krepitev zmogljivosti za prehod v krožno gospodarstvo v gradbeništvu

2. sejem krožnega financiranja in delavnica krožnosti - krožnost kot investicija

Krožno gradbeništvo – od odpadka do sledljivega vira

Materialne banke • digitalni potni listi materialov • lokalne tržnice • javna naročila

Sergej Gutsmandl |

Ljubljana, 27. maj 2026

Pravni zemljevid: štiri plasti, ki jih moramo ločiti

1 EU javno naročanje

Direktiva 2014/24/EU določa postopkovni okvir: specifikacije, oznake, merila, LCC in pogodbene pogoje.

2 Slovenski ZJN-3

Zakon o javnem naročanju prenese pravila v slovenski sistem in daje pravne instrumente za dokazila.

3 Uredba o ZeJN

Za 22 predmetov določa obvezno zeleno javno naročanje in okoljske cilje, med njimi tudi stavbe in ceste.

4 CPR 2024/3110

Nova uredba za gradbene proizvode uvaja digitalni potni list gradbenega proizvoda, vendar postopno.

EU raven: Direktiva 2014/24/EU o javnem naročanju

Polno ime: Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES.

Kaj direktiva določa

- Ne določa splošnega deleža recikliranih materialov v gradnji.
- Določa, kako lahko naročnik zakonito oblikuje postopek, tehnične zahteve, merila za oddajo in pogoje izvedbe.
- Okoljske zahteve so dovoljene, če so povezane s predmetom naročila, sorazmerne, objektivne in nediskriminatorne.
- Direktiva je temelj za “zeleno” in “strateško” javno naročanje v EU.

Člen	Uporaba v krožnem naročilu
40	predhodno tržno posvetovanje: preveri razpoložljivost materiala in dokazil
42	tehnične specifikacije: okoljske/funkcionalne lastnosti
43	okoljske oznake: vedno dopusti enakovredna dokazila
67–68	merila za oddajo in stroški življenjskega cikla (LCC)
70	pogoji izvedbe pogodbe: dokazila, sledljivost, poročanje

Slovenska raven: ZJN-3 kot pravna tehnika za zelene zahteve

Najbolj uporabni člani ZJN-3

- 68. člen – tehnične specifikacije: zahteve glede lastnosti, standardov, funkcionalnosti, okoljske učinkovitosti.
- 69. člen – oznake: ekološki znaki in certifikati so mogoči, vendar mora naročnik sprejeti enakovredna dokazila.
- 70. člen – preskusna poročila, certifikati in druga dokazila: uporabno za laboratorijske analize in skladnost materiala.
- 84. člen – merila za oddajo: mogoče je točkovati kakovostne in okoljske elemente.
- 85. člen – stroški v življenjski dobi: LCC namesto samo najnižje cene.
- 93. člen – posebni pogoji izvedbe: tehtalni listi, QR/ID, poročanje, dokazila ob prevzemu.

Uredba o zelenem javnem naročanju: slovenska obveznost

Kaj določa uredba

- 4. člen: pove, za katere predmete je zeleno javno naročanje obvezno.
- 6. člen: določa okoljske vidike in cilje, ki jih mora naročnik doseči pri posameznem predmetu.
- 7. člen: cilje se lahko vključi skozi tehnične specifikacije, pogoje za sodelovanje, merila za oddajo ali pogodbeno določila.

Ključna področja za uporabo

- projektiranje oziroma izvedba gradnje stavb
- projektiranje oziroma izvedba gradnje cest
- pri obeh mora naročnik že v razpisu misliti na dokazovanje, ne šele pri izvedbi

Zeleno JN

Uredba o zelenem javnem naročanju

Uredba o zelenem javnem naročanju, ki je bila nazadnje spremenjena junija 2025, določa obvezno zeleno javno naročanje, in sicer za 22 predmetov javnega naročanja.

Uredba med drugim določa, katere okoljske vidike naj naročnik upošteva pri oddaji javnih naročil in cilje, ki jih mora doseči v vsakem postopku javnega naročanja za predmete iz 4. člena uredbe. V skladu z 8. členom uredbe pa so pripravljene tudi primerne okoljskih zahtev in meril, ki jih lahko naročnik vključi v postopek javnega naročanja, da bi dosegel cilje iz drugega odstavka 6. člena te uredbe in so dostopni na tej spletni strani. **Te merila niso zavezujoči, temveč nudijo zgolj pomoč pri izbiri, v katerih lahko naročnik prične od možnosti izbire, na kakšen način doseči zahtevane cilje in notranje spodbude.**

Primerne okoljskih zahtev in meril po posameznem predmetu so objavljeni in dostopni s klikom na posamezen predmet zelenega javnega naročanja.

- Predmet javnega naročila – P1: Električna energija - 2025
- Predmet javnega naročila – P2: Živila in gostinske storitve - 2026
- Predmet javnega naročila – P3: Tekstilni izdelki - 2025
- Predmet javnega naročila – P4: Pisarniški papir in higieniški papirni izdelki - 2025
- Predmet javnega naročila – P5: Elektronska pisarniška oprema - 2025
- Predmet javnega naročila – P6: Hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije, pralni stroji, pomivalni stroji, sušilni stroji, sesalniki in klimatske naprave - 2025
- Predmet javnega naročila – P7: Ploščice - 2025
- Predmet javnega naročila – P8: Grelniki vode, grelniki prostora in njihove kombinacije ter hranilniki tople vode - 2025
- Predmet javnega naročila – P9: Sanitarne armature
- Predmet javnega naročila – P10: Stenska in na splakovanje in pisarji
- Predmet javnega naročila – P11: Stenske plošče
- Predmet javnega naročila – P12: Projektiranje oziroma izvedba gradnje stavb - 2026
- Smerice za izračun lesa in lesnih tvoril v stavbah - 2026
- Predmet javnega naročila – P13: Projektiranje oziroma izvedba gradnje cest - 2025
- Predmet javnega naročila – P14: Vozila za cestni prevoz in storitve prevoza - 2025
- Načrt in spremljanje javnih naročil vozil NOVO
- Predmet javnega naročila – P15: Pnevmatike - 2025
- Predmet javnega naročila – P16: Svedelci vrti in vsebujoči izdelki ter razsvetljava v notranjih prostorih - 2025
- Predmet javnega naročila – P17: Cestna razsvetljava in prometna signalizacija - 2025
- Predmet javnega naročila – P18: Čistila, storitve čiščenja in storitve pranja perila - 2025
- Predmet javnega naročila – P19: Vitrarske storitve, barijski in drugi izdelki ter oprema in stroji za vrtinjenje - 2025
- Predmet javnega naročila – P20: Stavbno pohištvo - 2025
- Predmet javnega naročila – P21: Prostilupne cestne ograje - 2025
- Predmet javnega naročila – P22: Podaljševalni centri, strešniški prostor in storitve v oblaku - 2025

Ehota kontaktna točka za zagotavljanje strokovne pomoči

Z namenom zagotavljanja enostavnejše in kvalitetnejše strokovne pomoči glede vprašanj s področja zelenega javnega naročanja je naročnikom in gospodarskim subjektom, ki sodelujejo ali so zainteresirani za sodelovanje v postopkih javnega naročanja v skladu s 3. točko sklepa Vlade republike Slovenije, št. 00714/24/2016/10 z dne 14. 9. 2017 zagotovljen enotni kontaktni elektronski naslov.

zen.mops@rov.si

Ali obstajajo konkretne številke? Da, vendar ne univerzalno

Konkretne številke: da, vendar ne univerzalno

STAVBE

30 %

delež lesa ali lesnih tvoriv v prostornini vgrajenih materialov

del se lahko nadomesti z gradbenimi proizvodi z okoljskim znakom tipa I ali III

CESTE

**ni enotnega
fiksnege %**

prioritetna uporaba recikliranega asfaltnege granulata / rezkanca

uporaba se načrtuje projektno in dokazuje ob izvedbi

Sklep: pri stavbah obstaja konkretna številka, pri cestah pa predvsem pravilo prioritete uporabe.

Stavbe

Pri javnih stavbah je konkretna številka vezana predvsem na les: vsaj 30 % prostornine vgrajenih materialov mora biti les ali lesne tvorive, razen če je to prepovedano ali onemogočeno. Del se lahko nadomesti z gradbenimi proizvodi z okoljskim znakom tipa I ali III.

Ceste

Pri cestah je konkretna obveznost vezana na recikliran asfaltni granulata oziroma rezkanec: uporabiti ga je treba prioritarno, vendar ureditev ne določa enega splošnega fiksnege odstotka za vse ceste.

Stavbe: kaj mora naročnik zapisati in preveriti

V razpisu mora biti jasno

- delež lesa oziroma lesnih tvoriv po prostornini vgrajenih materialov
- ali se del obveznega deleža nadomesti z gradbenimi proizvodi z znakom za okolje tipa I ali III
- kako ponudnik predloži izračun in katera projektna dokumentacija ga podpira
- kdaj naročnik preverja skladnost: v ponudbi, med projektiranjem, med gradnjo in ob primopredaji

Kaj naročnik ne sme spustiti

- ne sme ostati pri stavku gradnja naj bo trajnostna brez dokazila
- ne sme zahtevati samo oznake ali certifikata brez možnosti enakovrednega dokazila, kadar je to pravno relevantno
- ne sme pozabiti pogodbenih določil za dokazila po zaključku del
- ne sme mešati projektantske obveznosti in obveznosti izvajalca

Ceste: recikliran asfaltni granulati mora biti načrtovan v projektu

Kaj je praktična zahteva

- pri projektiranju obnove mora dokumentacija predvideti vrsto in količino materialov, ki bodo nastali in so primerni za recikliranje ali ponovno uporabo
- določiti mora način njihove uporabe v posameznih elementih ceste
- pri izvedbi se recikliran asfaltni granulati uporabi prioriteto za nove bituminizirane zmesi, podredno pa za druge plasti ceste
- dokazila morajo slediti vgradnji: dobavnice, tehtalni listi, tehnična dokumentacija in poročilo o dejansko uporabljenih količinah

Kaj se sme in česa se ne sme pri zelenem/krožnem javnem naročanju

Dopustno in priporočljivo

- zahtevati lastnosti materiala: standard, trdnost, frakcija, delež sekundarnih virov, trajnost
- zahtevati dokazila: laboratorijsko poročilo, CE/DoP, EPD, tehnični list, fotografije, tehtalni listi
- v merilih vrednotiti LCC, nižje emisije, boljši načrt sledljivosti in višji preverljiv delež sekundarnih materialov
- v pogodbi določiti obveznost digitalnega zapisa dokazil in pravico zavrnitve neskladnega materiala

Tvegano ali nedopustno

- zahtevati točno določenega proizvajalca, platformo ali blagovno znamko brez ali enakovredno
- preferirati lokalnega ponudnika samo zato, ker je lokalni
- postaviti merilo, ki ga ni mogoče objektivno preveriti
- zahtevati recikliran material brez standarda, lastnosti, dokazila, odgovornosti in trenutka preverjanja

Digitalni potni listi: kaj je zakonodajno sprejeto in kaj še ni

Ključni predpisi

- Uredba (EU) 2024/3110 o gradbenih proizvodih uvaja digitalni potni list gradbenega proizvoda.
- Členi 75–80 določajo vzpostavitev sistema, vsebino potnega lista, tehnične zahteve, pravice dostopa in časovno uporabo.
- Uredba (EU) 2024/1781 – ESPR je širši horizontalni okvir za trajnostne proizvode in digitalne potne liste izdelkov.
- Za gradbene proizvode je sektorsko najpomembnejša CPR 2024/3110.

CPR 2024/3110: polno ime in pomen za gradbene proizvode

Polno ime: Uredba (EU) 2024/3110 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o določitvi harmoniziranih pravil za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 305/2011.

Kaj določa za digitalni potni list

- 75. člen: Komisija vzpostavi sistem digitalnih potnih listov gradbenih proizvodov.
- 76. člen: določa vsebino digitalnega potnega lista – dokumenti o lastnostih/skladnosti, tehnične informacije, identifikatorji in druge zahtevane informacije.
- 77.–78. člen: zahtevata odprte standarde, strukturirane in strojno berljive podatke, interoperabilnost, varnost in urejene pravice dostopa.
- 80. člen: uporaba nastopi postopno po nadaljnjih aktih Komisije; zato danes še ni univerzalnega obrazca za vsak proizvod.

Ali obstaja uradni obrazec za digitalni potni list?

Za gradbene proizvode še ne v obliki enega univerzalnega obrazca, ki bi ga danes izpolnil za vse materiale.

Kaj že obstaja

Obstaja sprejeta pravna podlaga v CPR 2024/3110. Ta določa koncept, vsebino, zahteve za sistem, dostop in interoperabilnost. To pomeni, da je smer regulacije jasna.

Kaj še manjka

Za polno operativno uporabo bodo potrebni nadaljnji delegirani oziroma izvedbeni akti Komisije in konkretne tehnične specifikacije za posamezne skupine proizvodov.

Kaj lahko zahtevamo danes

V javnem naročilu lahko naročnik zahteva digitalni materialni list ali enakovreden digitalni zapis dokazil: to je pogodbeno orodje, ne nujno uradni DPP po CPR.

Praktični digitalni materialni list: minimalni podatkovni set za razpis

Skupina podatkov	Kaj mora biti navedeno
Identifikacija	QR/ID materiala ali proizvoda, naziv, frakcija, količina, enota mere
Izvor in status	objekt/lokacija nastanka, pravni status: odpadek, proizvod, stranski proizvod ali EoW, LoW/EWC koda, če gre za odpadek
Kakovost	standard ali tehnična specifikacija, laboratorijsko poročilo, CE/DoP/tehnični list, kjer je relevantno
Logistika	prevzemna lokacija, vgradna lokacija, transportna relacija, tehtalni listi in dobavnice
Dokaz o izvedbi	fotografije, geolokacija, datum vgradnje, podpis nadzora, odgovorna oseba in zbirno poročilo

Kako digitalni materialni list vgradimo v razpis

1 Predhodno preverjanje

Ali trg sploh lahko zagotovi material, analize, standard in digitalna dokazila?

2 Tehnična specifikacija

Določi lastnost materiala, ne imena ponudnika ali platforme.

3 Merilo

Točuj kakovost sledljivosti, LCC ali dokazljiv delež sekundarnih virov.

4 Pogodba

Določi obveznost oddaje digitalnega materialnega lista ob prevzemu.

5 Nadzor

Če dokazila ni, material ni prevzet.

Primer formulacije

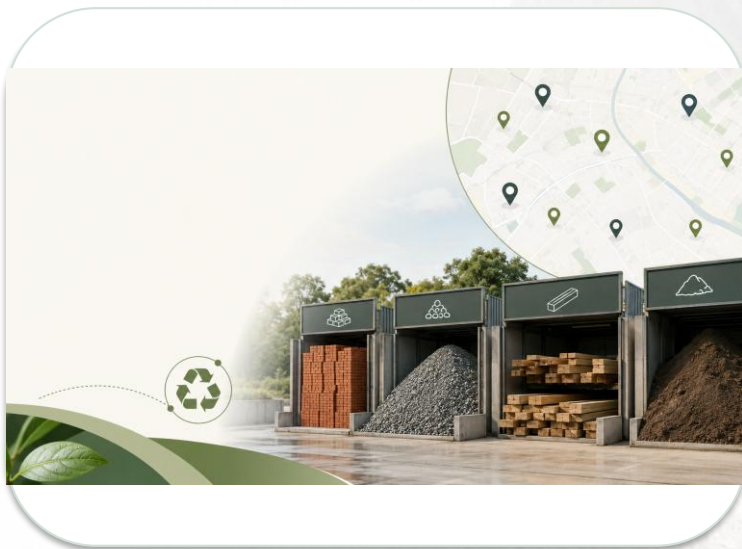
• "Izvajalec mora za vse sekundarne oziroma reciklirane materiale predložiti digitalni materialni list ali enakovreden digitalni zapis dokazil, iz katerega so razvidni izvor, količina, lastnosti, status, standardi, poročila in dokazila o dejanski vgradnji."

Zakaj je to pravno varno

- zahteva je tehnološko nevtralna
- ne veže na enega ponudnika platforme
- določa dokazila in trenutek preverjanja
- povezana je s predmetom naročila

Krožni tok materiala: od rušitve do prevzema v javnem projektu

1. Popis pred posegom

količine, frakcije, nevarne snovi, možna ponovna uporaba

2. Selektivna demontaža

ločeni tokovi, odgovornost, preprečevanje mešanja

3. Testiranje in status

standard, analize, odpadki/proizvod/EoW

4. Materialna banka

lokacija, količina, rezervacija, čas razpoložljivosti

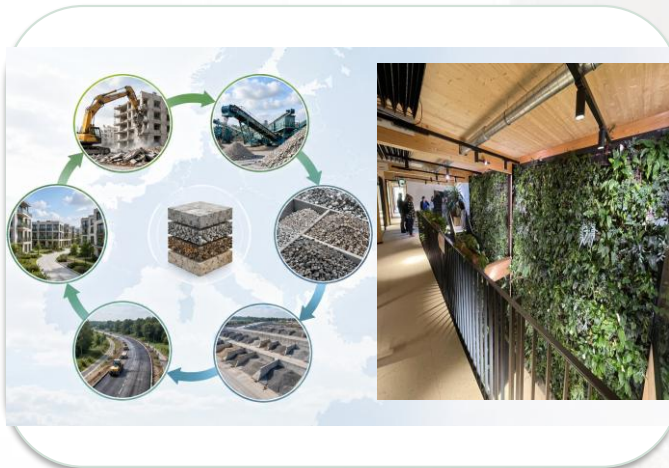
5. Javno naročilo

specifikacije, merila, pogodbeni pogoji, prevzemna dokazila

Dobra praksa: Kamp C, Flandrija

Primer krožne pisarniške stavbe, kjer je bila krožnost vgrajena že v razpis in projektno logiko.

Zakaj je primer uporaben za javne naročnike

- Kamp C je v praksi pokazal, da krožna gradnja zahteva razstavljivost, ponovno uporabo materialov in dobro načrtovanje že pred izvedbo.
- Najpomembnejša lekcija ni le arhitektura, ampak javnonaročniški pristop: naročnik mora zahtevo oblikovati dovolj zgodaj.
- To je primer, ki ga lahko uporabiš kot argument, da krožno javno naročanje ni eksperiment brez prakse, ampak izvedljiv pristop.

Dobra praksa: nizkoogljično naročanje pri obnovi vozišča M4/N4

Primer iz Irske kaže uporabo CO₂ Performance Ladder pri javnem naročanju infrastrukture.

Kaj lahko prenesemo v slovenski kontekst

- okoljski cilj mora biti vgrajen v postopek naročanja, ne samo v strategijo
- naročnik lahko uporabi merila ali pogodbene zahteve za dokazljivo zniževanje emisij
- pri cestah je smiselna povezava z recikliranim asfaltnim granulatom, toplimi asfali, logistiko, hrupom in LCC
- metoda mora biti znana vnaprej in preverljiva

Največja tveganja in varovalke za naročnika

Tveganje 1: kakovost

Sekundarni material ni sprejemljiv samo zato, ker je krožen. Potrebuje standard, analizo in prevzemno kontrolo.

Tveganje 2: pravni status

Pri odpadkih mora biti jasno, ali gre za odpadek, proizvod, stranski proizvod ali konec odpadka.

Tveganje 3: nedokazljivost

Če dokazila niso navedena v razpisu in pogodbi, jih je ob prevzemu težko zahtevati.

Varovalka 1

Predhodno tržno preverjanje in realna specifikacija.

Varovalka 2

Digitalni materialni list, tehtalni listi, fotografije in poročilo o vgradnji.

Varovalka 3

Pogodbena pravica do zavrnitve materiala brez dokazil.

Kontrolni seznam pred objavo krožnega javnega naročila

Vprašanje	Kaj mora biti urejeno
Predmet	Ali je jasno, ali naročamo projektiranje, izvedbo ali oboje? Ali je predmet v Uredbi o ZeJN?
Trg	Ali smo preverili, da so material, kakovost in dokazila na trgu realno dosegljivi?
Specifikacije	Ali so zahteve napisane kot lastnosti/standardi, ne kot znamka ali platforma?
Dokazila	Ali je jasno, katera dokazila ponudnik predloži v ponudbi, med izvedbo in ob prevzemu?
Merila	Ali je merilo objektivno, vnaprej opisano in preverljivo?
Pogodba	Ali imamo določilo za poročanje, digitalni materialni list in zavrnitev neskladnega materiala?

Hvala za pozornost!

Sergej Gutsmandl

Krožnost v gradbeništvu deluje, ko je material sledljiv, dokazljiv in naročen pravilno.